

याचिकाकर्ते सर्वश्री. गणपतराव छोट्टजी गभने व इतर
१३ विरुद्ध महाराष्ट्र शासन (रिट याचिका क्रमांक
१८६८/२००५) प्रकरणी मा. उच्च न्यायालय, मुंबई
खंडपीठ, नागपूर यांच्या दि. १४.०६.२०१७ रोजीच्या
न्यायनिर्णयानुसार कार्यवाही करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : संकिर्ण-२००५/प्र.क्र.१४१/२००५/(२०१७)/स्वा.सै.क.१

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दि. १८ मार्च, २०२१.

वाचा :-

- १) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक-पीओएस-१०७७/एल/सेल-१/स्वा.सै., मंत्रालय, मुंबई दि.२६/०९/१९७७.
- २) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र. पाओएस-१०८२/क.-१/स्वा.सै., दि.१६/०२/१९८२
- ३) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र. पाओएस-१०८२/क.-१/स्वा.सै., दि.६/०९/१९८२
- ४) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र. पाओएस-१०९४/क.-१/प्र.क्र.३०१/स्वा.सै.क.१, दि.२४/१०/१९९४
- ५) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय क्र. संकिर्ण-२००४/प्र.क्र.१६१/०४/स्वा.सै.क.१, दि.०६/०३/२०१८
- ६) मा. उच्च न्यायालय, मुंबई खंडपीठ नागपूर यांचा न्यायनिर्णय दिनांक १४/०६/२०१७
- ७) मा. सर्वोच्च न्यायालय, नवी दिल्ली यांचा न्यायनिर्णय दिनांक २५/०१/२०१८
- ८) शासन निर्णय क्रमांक, संकिर्ण-२००५/प्र.क्र.१४१/२००५(२०१७)/स्वा.सै.क.१, दिनांक ०६/०३/२०१८
- ९) शासन निर्णय क्रमांक, न्यायाप्र-१११८/प्र.क्र.५४/२०१८/स्वा.सै.क.२, दिनांक ३०/०८/२०१८
- १०) शासन निर्णय क्रमांक, न्यायाप्र-१११८/प्र.क्र.७४/२०१८/स्वा.सै.क.२, दिनांक १७/१२/२०१८
- ११) शासन निर्णय क्रमांक, न्यायाप्र-१११८/४१/प्र.क्र.८९/२०१८/स्वा.सै.क.२, दिनांक १७/१२/२०१८
- १२) शासन निर्णय क्रमांक, न्यायाप्र-१११८/४७/प्र.क्र.९६/२०१८/स्वा.सै.क.२, दिनांक २२/०१/२०१९
- १३) शासन निर्णय क्रमांक, न्यायाप्र-१११८/५१/प्र.क्र.१०७/२०१८/स्वा.सै.क.२, दिनांक २२/०१/२०१९
- १४) शासन निर्णय क्रमांक, संकिर्ण-२००५/प्र.क्र.१४१/२००५(२०१७)/स्वा.सै.क.१, दिनांक १३/०३/२०१९
- १५) शासन निर्णय क्रमांक, संकिर्ण-२००५/प्र.क्र.१४१/२००५(२०१७)/स्वा.सै.क.१, दिनांक २०/०३/२०१९
- १६) शासन निर्णय क्रमांक, संकिर्ण-२००५/प्र.क्र.१४१/२००५(२०१७)/स्वा.सै.क.१, दिनांक २६/०३/२०१९
- १७) शासन निर्णय क्रमांक, संकिर्ण-२००५/प्र.क्र.१४१/२००५(२०१७)/स्वा.सै.क.१, दिनांक २९/०३/२०१९
- १८) शासन निर्णय क्रमांक, संकिर्ण-२००५/प्र.क्र.१४१/२००५(२०१७)/स्वा.सै.क.१, दिनांक २९/०३/२०१९
- १९) शासन निर्णय क्रमांक, संकिर्ण-२००५/प्र.क्र.१४१/२००५(२०१७)/स्वा.सै.क.१, दिनांक २९/०३/२०१९
- २०) शासन निर्णय क्रमांक, संकिर्ण-२००५/प्र.क्र.१४१/२००५(२०१७)/स्वा.सै.क.१, दिनांक ३०/०३/२०१९
- २१) शासन निर्णय क्रमांक, संकिर्ण-२००५/प्र.क्र.१४१/२००५(२०१७)/स्वा.सै.क.१, दिनांक १४/०२/२०२०

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाची गोवा मुक्ती संग्रामातील स्वातंत्र्य सैनिक सन्मान निवृत्तीवेतन पूर्वलक्षी प्रभावाने मंजूर झाल्याने, ज्या स्वातंत्र्य सैनिकांना केंद्र शासनाची स्वातंत्र्य सैनिक सन्मान निवृत्तीवेतन मंजूर झाली आहे. त्यांना त्या दिनांकापासून राज्य शासनाची पूर्ण पेंशन देण्याऐवजी दरमहा रु. ५००/- प्रमाणे अतिरीक्त सन्मान निवृत्तीवेतन देण्यात यावे असे आदेश दि. १६/११/२००४ च्या शासन पत्रान्वये देण्यात आले होते.

२. दिनांक १६.११.२००४ च्या शासन आदेशाच्या विरोधात सर्वश्री. गणपतराव छोटूजी गभणे व इतर १३ (जिल्हा नागपूर ९, यवतमाळ ४, व वर्धा १) यांनी मा. उच्च न्यायालय, मुंबई खंडपीठ, नागपूर येथे रिट याचिका क्र. १८६८/२००५ दाखल केली होती. मा.उच्च न्यायालय, मुंबई खंडपीठ, नागपूर यांच्या वरील दिनांक १४.०६.२०१७ च्या न्यायनिर्णयाची अंमलबजावणी करण्याच्या दृष्टीकोनातून शासनाकडून केंद्र शासन व राज्य शासन स्वातंत्र्य सैनिक निवृत्तीवेतन धारकांना अदा करावयाच्या फरकाची रक्कम अदा करण्यासाठी संबंधित जिल्हाधिकारी कार्यालयांना निधी वितरीत करण्यात येतो.

३. तथापि, मा. उच्च न्यायालय, मुंबई खंडपीठ, नागपूर यांचा दिनांक १४/०६/२०१७ च्या न्यायनिर्णयाची पूर्णत्वाने अंमलबजावणी करण्याकरिता मा. उच्च न्यायालय, मुंबई येथे अवमान याचिका क्र. ५३१/२०१८ दाखल करण्यात आली आहे. यास्तव मा. उच्च न्यायालय, मुंबई खंडपीठ, नागपूर यांचा दिनांक १४/०६/२०१७ चा न्यायनिर्णय हा सर्वच समान प्रकरणी लागू आहे. सदर न्यायनिर्णयाची पूर्णत्वाने अंमलबजावणी करण्याकरिता जिल्हाधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय रायगड, रत्नागिरी, धुळे, जळगाव, अहमदनगर, पुणे, सातारा, सांगली, सोलापूर, औरंगाबाद, जालना, परभणी, हिंगोली, उस्मानाबाद, लातूर, अमरावती, वर्धा, नागपूर व कोल्हापूर यांनी अतिरीक्त निधीची मागणी केलेली असल्याने शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतलेला आहे.

शासन निर्णय :-

१. आर्थिक वर्ष सन २०२०-२१ करीता धुळे, अहमदनगर, पुणे, सातारा, सोलापूर, औरंगाबाद, परभणी, उस्मानाबाद, वर्धा, नागपूर व कोल्हापूर या ११ जिल्हाधिकारी कार्यालयांकडे “मागणी क्र. ए-५, प्रधान लेखाशीर्ष-२२३५ सामाजिक सुरक्षा व कल्याण (६०) इतर सामाजिक सुरक्षा व कल्याण कार्यक्रम (१०२) सामाजिक सुरक्षा योजना (००) (०१) स्वातंत्र्य सैनिक व त्यांच्यावर अवलंबून असलेल्या व्यक्ती इत्यादींना मानधन अनिवार्य (२२३५ ००१५) या अर्थसंकल्पीय लेखाशीर्षाखाली चालू आर्थिक वर्षाच्या मंजूर तरतूदीतील शिल्लक अनुदानातून विवरणपत्र - अ मधील रकाना क्र. (५) मध्ये जिल्ह्याच्या नावासमोर दर्शविलेल्या निधीतून केंद्र शासन व राज्य शासन स्वातंत्र्य सैनिक निवृत्तीवेतन धारकांना अदा करावयाच्या फरकाची रक्कम रु. १३,५३,७०,५८३/- फक्त एवढी अदा करण्यात यावी.

२. आर्थिक वर्ष सन २०२०-२१ करीता राज्यातील जिल्हाधिकारी कार्यालयांना “मागणी क्र.ए-५, प्रधान लेखाशीर्ष-२२३५ सामाजिक सुरक्षा व कल्याण (६०) इतर सामाजिक सुरक्षा व कल्याण कार्यक्रम

(१०२) सामाजिक सुरक्षा योजना (००) (०१) स्वातंत्र्य सैनिक व त्यांच्यावर अवलंबून असलेल्या व्यक्ती इत्यादींना मानधन अनिवार्य (२२३५ ००१५) या अर्थसंकल्पीय लेखाशीर्षाखालच्या मंजूर तरतूदीतून जिल्हाधिकारी कार्यालय मुंबई शहर, मुंबई उपनगर, नाशिक, अहमदनगर, पुणे, सोलापूर, बीड, नांदेड उस्मानाबाद, अकोला, वर्धा व नागपूर यांचेकडे शिल्लक असलेल्या अनुदानातून विवरणपत्र - ब रकाना क्र. (४) मध्ये जिल्ह्याच्या नावासमोर दर्शविल्याप्रमाणे एकूण रु. ४०,००,००,०००/- फक्त एवढे अनुदान फेरवाटपासाठी परत घेण्यात येत आहे.

३. उपरोक्त फेरवाटपासाठी उपलब्ध रु. ४०,००,००,०००/- तसेच सदर अर्थसंकल्पीय मंजूर तरतूदीपैकी संबंधित जिल्हाधिकारी कार्यालयांना वितरीत करून अर्थसंकल्पीय अंदाज, वितरण आणि संनियंत्रण प्रणालीवर (बीम्स) शिल्लक रु. २,९६,३२,७८४/- या निधीतून रु. २,०४,०१,५०९/- याप्रमाणे एकूण रु. ४२,०४,०१,५०९/- फक्त एवढा निधी केंद्र शासन व राज्य शासन स्वातंत्र्य सैनिक निवृत्तीवेतन धारकांना अदा करावयाच्या फरकाची रक्कम अदा करण्यासाठी जिल्हाधिकारी कार्यालय रायगड, रत्नागिरी, धुळे, जळगाव, सातारा, सांगली, औरंगाबाद, जालना, परभणी, हिंगोली, लातूर व अमरावती यांना विवरणपत्र - क मधील रकाना क्र.(४) मध्ये जिल्ह्याच्या नावासमोर दर्शविल्याप्रमाणे वितरीत करण्यात येत आहे.

४. याप्रित्यर्थचा खर्च “मागणी क्र.ए-५, प्रधान लेखशीर्ष-२२३५ सामाजिक सुरक्षा व कल्याण (६०) इतर सामाजिक सुरक्षा व कल्याण कार्यक्रम (१०२) सामाजिक सुरक्षा योजना (००) (०१) स्वातंत्र्य सैनिक व त्यांच्यावर अवलंबून असलेल्या व्यक्ती इत्यादींना मानधन अनिवार्य (२२३५ ००१५) या अर्थसंकल्पीय लेखाशीर्षाखाली चालू आर्थिक वर्षाच्या मंजूर तरतूदीतून सद्या संबंधित जिल्हाधिकारी कार्यालयांकडे उपलब्ध असलेल्या निधीतून विवरणपत्र - अ मधील रकाना क्र.(५) प्रमाणे व विवरणपत्र - क मधील रकाना क्र.(४) मध्ये संबंधित जिल्ह्याच्या नावापुढे दर्शविल्याप्रमाणे देण्यात येणा-या निधीतून खर्च भागविण्यात यावा व त्याच लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा. निधी वितरणाची कार्यवाही संदर्भाधीन क्र. २० च्या शासन निर्णयान्वये करावी.

५. जिल्हाधिकारी रायगड, रत्नागिरी, धुळे, जळगाव, अहमदनगर, पुणे, सातारा, सांगली, सोलापूर, औरंगाबाद, जालना, परभणी, हिंगोली, उस्मानाबाद, लातूर, अमरावती, वर्धा, नागपूर व कोल्हापूर यांना वितरीत करण्यात आलेली थकबाकीची संपूर्ण रक्कम जिल्हाधिकारी यांनी कोषागारातून आहरीत करावी व सदर थकबाकीची रक्कम तात्काळ संबंधित केंद्र शासन व राज्य शासन स्वातंत्र्य सैनिक निवृत्तीवेतन धारकांना अदा करावी. सदर प्रयोजनासाठी जिल्हाधिकारी यांना आहरण व संवितरण अधिकारी घोषित करण्यात येत आहे. सदर देयक MTR ३८ या नमुन्यामध्ये आहरीत करण्यात

यावे व त्यासोबत लाभार्थ्यांची यादी “ Pass For Payment” करण्यात यावी. उपरोक्त जिल्हाधिकारी यांनी उक्त थकबाकी रक्कमेचे वितरण NEFT/RTGS मार्फतच करावे.

६. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र. अर्थस-२०२०/प्र.क्र.६५/अर्थ-३, दि. ०४/०५/२०२० अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्यांचा संकेतांक क्र. २०२१०३१८११३३०५०७०७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(हे. गो. म्हापणकर)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई,
२. मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांचे सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
३. मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा यांचे सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
४. मा. उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांचे सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
५. मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा यांचे सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
६. मा.मुख्यमंत्र्याचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२,
७. मा. उपमुख्यमंत्र्याचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२,
८. सर्व संबंधित मा.मंत्री/ मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
९. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा यांचे सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
१०. मा. मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई-३२,
११. मा.प्रधान सचिव (वि.चौ.अ.१) यांचे वरिष्ठ स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई-३२,
१४. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १, मुंबई / नागपूर
१५. महालेखापाल (लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र १, मुंबई / नागपूर
१६. मा.सर्व जिल्हाधिकारी, महाराष्ट्र
१७. मा.उप सचिव (स्वा.सै.क.१), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१७. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई
२०. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी, महाराष्ट्र
२१. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
२२. सामान्य प्रशासन विभाग, कार्यासन - २५, मंत्रालय, मुंबई
२३. मा.कक्ष अधिकारी, वित्त विभाग, (अर्थसंकल्प १४/ व्यय-४) मंत्रालय, मुंबई
२४. निवडनस्ती (स्वा.सै.क.१).

शासन निर्णय क्रमांक- संकिर्ण-२००५/प्र.क्र.१४१/२००५/(२०१७)/स्वा.सै.क.१, दि. १८ मार्च, २०२१ सोबतचे

विवरणपत्र-अ

अ.क्र.	जिल्हा	मागणी करण्यात आलेला निधी (रु.)	संबंधित जिल्हाधिकारी यांचेकडे बीम्स प्रणालीवरील शिल्लक निधी (रु.)	शिल्लक निधीपैकी निवृत्तीवेतन फरकाची रक्कम अदा करण्यासाठी वापरावयाचा निधी (रु.)
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१	धुळे	१३००००००	९९९२१४८	९००००००
२	अहमदनगर	१७५१८७	३३५७९०००	१७५१८७
३	पुणे	९१८११८५	५६४४१०६९	९१८११८५
४	सातारा	१३९७३५८७	६१९३३८२	५९७३५८७
५	सोलापूर	५६४८१६७	३१६४८४२९	५६४८१६७
६	औरंगाबाद	२१०७७५०००	३४३९१०२०	३०७७५०००
७	परभणी	३०००००००	९९१०९००	८००००००
८	उस्मानाबाद	३७७०३८१७	९१६४१८३७	३७७०३८१७
९	वर्धा	८८०००००	१७१९०३००	८८०००००
१०	नागपूर	४२६११९५	५९४७८७००	४२६११९५
११	कोल्हापूर	१७८५२४४५	१७११०७३५	१५८५२४४५
एकूण				१३,५३,७०,५८३/-

(हे. गो. म्हापणकर)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

शासन निर्णय क्रमांक- संकिर्ण-२००५/प्र.क्र.१४१/२००५/(२०१७)/स्वा.सै.क.१, दि. १८ मार्च, २०२१ सोबतचे

विवरणपत्र-ब

अ.क्र.	जिल्हा	बीम्स वरील शिल्लक (रु.)	फेरवाटपासाठी परत घ्यावयाचा निधी (रु.)
(१)	(२)	(३)	(४)
१	मुंबई शहर	३४००००००	३०००००००
२	मुंबई उपनगर	५२११५०००	४०००००००
३	नाशिक	१६६३५०००	१५००००००
४	अहमदनगर	३३५७९०००	३०००००००
५	पुणे	५६४४१०६९	४०००००००
६	सोलापूर	३१६४८४२९	२०००००००
७	बीड	८३६२००००	७०००००००
८	नांदेड	५८४१८२०७	५०००००००
९	उस्मानाबाद	९१६४१८३७	५०००००००
१०	अकोला	१०७१५०००	१०००००००
११	वर्धा	१७१९०३००	५०००००००
१२	नागपूर	५९४७८७००	४०००००००
एकूण			४०,००,००,०००/-

(हे. गो. म्हापणकर)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

शासन निर्णय क्रमांक- संकिर्ण-२००५/प्र.क्र.१४१/२००५/(२०१७)/स्वा.सै.क.१, दि. १८ मार्च, २०२१ सोबतचे

विवरणपत्र-क

अ.क्र.	जिल्हा	मागणी करण्यात आलेला निधी (रु.)	वितरीत करण्यात येत असलेले अनुदान (रु.)
(१)	(२)	(३)	(४)
१	रायगड	७१२८०००	७१२८०००
२	रत्नागिरी	१९७२०३	१९७२०३
३	धुळे	१३००००००	४००००००
४	जळगाव	२०००००००	२०००००००
५	सातारा	१३९७३५८७	८००००००
६	सांगली	५३४३८२६९	५३४३८२६९
७	औरंगाबाद	२१०७७५०००	१८०००००००
८	जालना	११३३७०३००	११३३७०३००
९	परभणी	३०००००००	२२००००००
१०	हिंगोली	१३४२०००	१३४२०००
११	लातूर	२३४३०७९	२३४३०७९
१२	अमरावती	६५८२६५८	६५८२६५८
१३	कोल्हापूर	१७८५२४४५	२००००००
एकूण			४२,०४,०१,५०९/-

(हे. गो. म्हापणकर)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन